

Issued
three times a week.
Tuesday, Thursday
Saturday.

Izhaja
lirkral na teden:
v torek, četrtek,
soboto.

ZA RESNICO EDINSTVO OD BOJA DO ZMAGE!

GLASILLO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILLO SLOVENSKE POD PORNE DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGO.

ŠTEV. (No.) 86.

CHICAGO, ILL., TOREK, 19. JULIJA — THURSDAY, JULY, 19. 1923.

LETO (VOL.) IX.

GOMPERS PROTI VSAKI ZVEZI Z BOLJSEVIKI.

Z ruskim sovjetskim režimom ni mogče sodelovati. — Nobene zvezze dokler se vladni režim ne izpremeni.

Washington, D. C. — O sedanjem sovjetski Rusiji, o kateri se toliko piše po radikalnem časopisu in se jo povzdriguje kot vzhodno delavsko državo, je te dni izrazil svoje mnenje ameriški delavski voditelj načelnik Ameriške Delavske Federacije Samuel Gompers. Razni kongresni in senatorji, kateri so šli na povabilo sovjetske vlade pogledat v Rusijo poročajo netočno o tamkajšnjih razmerah. Že davno se je čitalo v časopisu, da so Trockij in njegovi privrženci pripravili najbolj udobne hotele za te kongresnike in senatorje v Moskvi, pripravili posebne tolmače in vodnike, jim stregli na vse moči, vodili jih po samu gotovih krajin, kjer so govorili s samimi sovjetskimi privrženci, ki so bili že preje nauceni in naprošeni naj hvaljajo sedanje ruske razmere. Teh par mož, ki se je sedaj vrnilo se nekateri izmed njih res pohvalno izražajo o ruskih razmerah. To seveda iz vzroka, ki smo ga omenili. Vse drugače pa trdijo ljudje, ki si morajo v Rusiji sami služiti svoj vsakdanji kruh, ki si ičejo sami potov do življenga. Pesem teh ljudi je pa žalostna in otožna. Tako otožna, da jo niti sami rdečkarji ne morejo prenesti. Ko se vrnejo, priznajo resno, vsak izmed njih ponavadi naredi očitno spoved in proklanja socializem in Rusijo.

In izkušenemu delavskemu voditelju Gompersu je to znan, zato je tudi te dni dal ameriškim zastopnikom svojo pisano izjavilo, ki jo bodo ponesli v Moskvo in podali zastopnikom boljsevizma. V njegovi uradni izjavi je med drugim tudi to le:

"Ruski sovjetski režim je vedno onemogočal prijateljski stik med Ameriško Delavsko Federacijo in sovjetsko vlado. Ameriški delavci so konstruktivni, dočim so ruski delavci prezeti z neomejenim radikalizmom destruktivni. Nikake kooperacije ni za pričakovati od nas z sovjetskim režimom, dokler isti ne izpremeni smeri svojega programa."

Tako sodbo je izrekel o boljsevikih, mož, ki pozna bolje delavstvo in njegove težnje, kot pa komunistični judovski klativiti v Moskvi in vsi njih pristaši, če se hoče vzeti magari notri do milwauškega "Novačka pri Del. S. Ej, bratci! Nevednežem lahko prodajate ruskega mačka "boljsevizem" v žaklju. Toda pri pametnih in treznih ljudeh nimate te sreče. To seveda zato, ker čameten človek mačka v žaklju ne kupuje!"

KARDINAL MERCIER BLA-GOSLOVIL NOVO KNJIZNIKO V LOUVAINU.

Louvain, Belgija. — Znana najznamenitejša knjižnica cele Evrope na Louvainski univerzi v Belgiji je zopet pozidana nazaj in zadnjo nedeljo jo je blagoslovil kardinal Mercier z velikimi slovesnostmi. Slavnostni govorniki so bili kardinal Mercier sam in pa Dr. N. M. Buttler predsednik Columbia Univerze iz Penna. Knjižnica je bila leta 1914. skoro docela razdejana od Nemcev, ki so istočasno drli skozi nesrečno Belgijo v Francijo.

VELIKA AGITACIJA ZA KATOLIŠKI TISK V JUGO-SLAVIJI

Zagreb. — Jugoslovanski katoliški škofje so na svojem sestanku sklenili vprizorito veliko kampanjo v tem letu za katoliški tisk. Na dan sv. Petra in Pavla se je pobirala v ta namen po vseh cerkvah posebna kolektata. Lanska kolektata za ta namen znašala 378.507 kron. Kolika bo letosna še ni znano. To poročilo prinaša Daily American Tribune.

MRS. NITTI PRAVI, DA JE SIN UMORIL SOPROGA.

To storijo je včeraj povedala nusrinji v ženskem oddelku jetnišnice.

Chicago. — Proglasena in obsojena za morilko od chicagske porote Mrs. Sabelle Nitti je včeraj izpovedala v jetnišnici nusrinji Mrs. A. Grossbeck v ženskem oddelku sledenča storijo:

"Mojega soproga Frank Nitija nisem ubila jaz. Moj sin Mike je delal dve leti v mestu v Chicago in ni hotel iti na farmo v Stickney, kjer je lastoval farmo moj rajnki soprog. Na farmo je bil rajnki zelo ponosen. Oče je večkrat dejal sinu: "Mike ako mi ne boš delal na farmi, ti nisi za mene vreden nobenega denarja." V Chicago delašo šami bumski." Zatem je šel Mike za en mesec na farmo. Nekega dne je delal očetu, dajte mi \$400, hočem se oženiti. Oče in jaz sva rekla da ne. Zahtevala sva, da naj počaka do meseca novembra. On pa je vtrajal, da se hoče ženiti takoj.

Mike je potem šel k neki Ani Volpe. Nekega večera je prišel zopet domov in zahteval denarojo od očeta in ker mu ga slednji hotel dati se je z očetom sprinjel. Hudo sta se tepla. Oče je bil jako krvav po obrazu. Mike ga je sunil v trebuh in oče je padel. Mike je imel tudi samokres v žepu skoro vsaki dan. Zatem je šel oče ven spat."

Tako nekako je izpovedala pred nusrinjo v jetnišnici. Znčilno je zlasti to od njenega sina, da je baje še pričal proti svoji materi. Mati je baje jokaj izpovedala pred nusrinjo, da je zato molčala o zločinu svojega sina, ker ga je ljubila in je zakrivala dokler je mogla s svojim lastnim življenjem njegov zločin.

Nusrinja Mrs. Grosbeck je to storijo popisala in jo je takoj odposlala advokatu zagovorniku obsojene Mrs. Nitti, ki bo skušal sedaj doseči ponovno obravnavo za ta slučaj.

KER GA NI HOTELA PORČITI, JI SEDAJ POŠILJA BOMBE.

Chelsea, Mass. — Tukajšna Mrs. Grace Lewis je dobila v tem letu že tri bombe poslane njo skozi pošto. V maju je prejela neko škatljico, ki je, kakor hitro jo je razvila eksplodirala in ji opekla precej nevarno obroko. Zatem je prejela neko ročno električno svetilko, ki je bila nabasanā s eksplozivnim materialom, ki se pa slučajno ni vzgala. Zadnje dni pa je prejela po posti knjig, ki je, kakor hitro jo je odprla eksplodirala v njej eksplozivna snov in jo opekla močno po obeh rokah.

Mrs. Lewis je stvar javila policiji in povedala, da sumi nekoga izdelovalca očal, da ji pošilja bombe, ker ga ni hotela pörčiti, ko jo je prosil za roko.

KRATKE AMERIŠKE VESTI

— Iz St. Paula, Minn. — Iz Northdakotske in montanske meje se poroča, da je tamkajšnji 65-letni rančman Elmer Thompson razdril progo tamkajšnega železniškega terminala, katerega so zgradili v tem letu skozi njegov teritorij. Thompson je vedno ugovarjal, ko so gradili železnicu. Te dni je pričel voziti železnico, a on je razdril na nekem kraju progo in se postavil zraven sam s puško v roki, rekoč, da ne pusti nikogar skozi svojo zemljo. Prišli so šerifi, ki so ga po kratkem boju ukrotili in odveldi v zapor. Promet je bil ustavljen radi tega za 4 dni.

— V Washingtonu se bodo dne 28. julija zbrali pristaši Narodnega sveta za zabranjevanje vojn. Na ta dan se je namreč začela svetovna vojna pred 9-leti. Na sestanku bo zastopanih baje 36 ameriških držav in 18 tujemskih. Glavno razmotrivanje bo, kako vpostaviti trajen mir med vsemi narodi na svetu.

— Iz Sacramento, Calif. poročajo, da je tamkajšnji sodnik Charles O. Busick izdal indžunkšen — sodno prepoved — proti radikalističnemu gibanju I. W. W. članov, ki so začeli zadnje čase zopet sejati uporno gibanje po zapadu. Vsako politično gibanje te organizacije je pod strogo kontrolo.

— Guverner Small je te dni baje obolel za "neuretic" bolezni, t. j. vnetje živčevja vsled hude nervoznosti. Osebni guvernerjevi zdravnik so krog nje. Za en čas bo mogel popoloma zápustiti svoje uradne posle.

— V New Yorku, je vložil tožbo na višje sodišče neki pianist W. Thorner proti soprogu njegove učenke Honer Samuelu, ki ga je baje obrekoval, da ne zna poučevati in, da si naj njegova žena poišče rajši drugega učitelja. Thorner zahteva za svojo čast 50 tisoč dolarjev..

— Poštna komisija, ki se pripravlja da uvede zrakoplovno prevažanje pošte iz New Yorka v Chicago in San Francisco, je pridno na delu. Newyorška pošta bo dospela v Chicago tekom leta. V San Francisco iz Chicago pa v 18. urah.

— Med mestoma Aurora in Elginom, Ill. se je pripetila sinoči železniška nesreča. Trčila sta skupaj potniška vlaka. Lokomotiva in več vozov je padlo iz tira. K sreči ni smrtnega slučaja. Težko poškodovanih je 15 potnikov.

— Liga vseh suhačev v Zedinjenih državah bo imela svojo narodno konvencijo med 17. in 20. decembrom 1923. v Birmingham, Alabama. Na tej konvenciji se bo delovalo za splošno svetovno prohibicijo celega sveta. Suhači bodo skušali napraviti iz celega sveta eno veliko škandala.

— Iz Cleveland, O. poročajo, da je bil operiran za "erysipelas" William G. Lee, načelnik bratovščine železničarjev. Kot delavski voditelj je Lee zelo prijeljena oseba v delavskih krogih. Posebno se je potegoval za delavsko pravice pri zadnji železniški stavki.

— Blizu Venice, Calif. je padlo v pacifično morje letalo, v katerem sta se vozila dva zrakoplovcia Herbert Wilson in Cecil Coates. Oba letalca sta utonila, ker letalo je padlo naravnost na vpično v morje in je oba letalca potegnilo za sabo v vodo.

— Wolmer Distillery Co. iz Peoria, Ill. je razpisala \$2,000. nagrade tistem, ki bi naznani in izročili oblastem morilca počnega čuvaja Jacoba Szold, ki je bil umorjen zadnji četrtek po noči od žganjskih tatov.

Mrs. Lewis je stvar javila

KORAJŽNI RANČMAN USTAVIL ŽELEZNIŠKI PROMET ZA 4 DNI.

Minneapolis, Minn. — Iz Northdakotske in montanske meje se poroča, da je tamkajšnji 65-letni rančman Elmer Thompson razdril progo tamkajšnega železniškega terminala, katerega so zgradili v tem letu skozi njegov teritorij. Thompson je vedno ugovarjal, ko so gradili železnicu. Te dni je pričel voziti železnico, a on je razdril na nekem kraju progo in se postavil zraven sam s puško v roki, rekoč, da ne pusti nikogar skozi svojo zemljo. Prišli so šerifi, ki so ga po kratkem boju ukrotili in odveldi v zapor. Promet je bil ustavljen radi tega za 4 dni.

JUGOSLOVANSKE NOVICE

Dve težki nesreči.

Kovački vajenec Alojzij Kastelic iz Krke pri Litiji, je v soboto, na kresni večer, streljal z možnarjem. Radi neprevidnega ravnanja pa se je nenadoma možnar sprožil in naboj je odletel Kastelicu v obraz ter ga težko poškodoval. Tudi je dobil poškodbo na roki. — Delavec Martin Bregar, zaposlen v apnici Karla Bevca v Litiji, je v soboto razstreljeval skalovje z dinamitem. Ker se pa en naboj ni takoj sprožil, je Bregar nekako čez eno uro prišel, da si temu ogleda vzrok. Ravno v tem hipu pa je dinamitna patrona eksplodirala in udarila Bregarja v obraz. Bil je težko poškodovan in bo najbrže ospel. Tudi ima poškodbo eno roko. Oba poškodovana sta bila prepeljana v ljubljansko bolnico.

AMERIKA IZPODRINILA ANGLEŠKE ZAHTEVE V LOZANI.

Mir bo podpisani koncem tega meseca. — Rusija uradno povabljena da podpiše mir.

Lausanne. — Mirovni pogoji bodo formalno sprejeti v par prihodnjih dneh. Točke, radi katerih je nastal zadnje dni med Anglijo in Turčijo spor so povečini že rešene. Anglija je pristala nato, da bo umaknila iz turškega teritorija svoje čete in iz turškega vodovja svoje bojne ladije. Pogodba se pričakuje, da bo podpisana nekako 25. ali 26. julija.

Zadnjene države je zelo velike važnosti, da je dosegel na konferenco zastopati ameriške interese ameriški poslanik J. C. Grew v Švici, sicer bi bile v pogodbu vključene tako neakcionirane točke za Zadnjene države. Točke, radi katerih je nastal zadnje dni med Anglijo in Turčijo spor so povečini že rešene. Anglija je pristala nato, da bo umaknila iz turškega teritorija svoje čete in iz turškega vodovja svoje bojne ladije. Pogodba se pričakuje, da bo podpisana nekako 25. ali 26. julija.

Zadnjene države je zelo velike važnosti, da je dosegel na konferenco zastopati ameriške interese ameriški poslanik J. C. Grew v Švici, sicer bi bile v pogodbu vključene tako neakcionirane točke za Zadnjene države.

Dalje je Grew dosegel, da bo bližnji vzhod za naprej odprt vsem enako, vsem velesilam brez razlike. Anglija pa je hotele pri tem delati izjemo, zlasti radi petrolejskih vrelcev v Mezopotamiji in še radi drugih važnih koncesij.

Poslanik Grew bo sedaj vodil zasebno pogajanje med Zadnjimi in državami in Turčijo.

Grew je prejel navodila, da naj sklene s Turčijo gotovo pogodbo radi raznih koncesij in drugih direktnih interesov Zadnjih držav na bližnjem vzhodu.

Rusija je baje tudi uradno povabljena, da podpiše posebno pogodbo s Turčijo glede dardanskih ožin.

NEMCI IZDAJajo SVOJE MARKE V KVADRILJO-NIH.

Berolin. — Številni nemški papirnatih mark je baje glasom poročil doseglo kvadriljon. Kvadriljon steje en tisoč trilijonov, ali s številkami bi ga zapisali: 1.000.000.000.000.000. Živila sedanja doba — denarja kot smeti!

DENARNE POSILJATVE.

Petindvajsetletno mašništvo.

Petindvajsetletno mašništvo bodo letos praznovali sledči duhovniki ljubljanske škofije: Ažman Andrej, katehet meščanske šole v Ljubljani; Čemažar Fr. Hartman Jožef, župnik v Blagovici; Jane Ivan, župnik na Colu; dr. Ivan Knific, profesor v zavodu sv. Stanislava v Š. Vidu; Knol Adolf, župnik v Krašnji; Kozelj Fr. župnik v Zapogah; Kržničnik Jožef, profesor v zavodu sv. Stanislava v Š. Vidu; Lavrič Andrej, dekan v Vipavi; Rebolj Blaž, župnik v Dobniču; Schauer Avgust, župnik v Koprišniku na Kočevskem; dr. Zore Ivan, univerzitetni profesor v Ljubljani in Zupančič Fr. župnik v Starem trgu pri Kočevju. Sešli so se včeraj 18. junija v knezoškofijskem zavodu v Š. Vidu.

Pri večjih svotah, ki presegajo 20

tisoč Din. ali z tisoč lir, damo še posebni popust. Predno pošljite denar

čez druge tvrdke se spomnite na naše podjetje, ki bo Vam poslalo Val-

denar v star kraj cene in hitrej,

kakor kje drugje. Naše cene so vedno najnižje!

Vse pošljitative naslavljajte na:

BANČNI ODDELEK ZEINOW

zg. W. sand. Et. Chicago,

z

PAVLE ZGAGA

dja vse tu pomeni, pa sm se hmal domislu, de je Zgunka večni klativitev in de je suja politično in žepno barko vozu po teh krajev in loviv suj obstank.

Tu je imas Zgunka tuja torbca, pa klempa poarcnjuj, de nam tlače še ne brcene.

Le meni ga pusti, tku ga bom zrenov, de bo spet skaku kakr prov tiste ta male v Linkn park.

Zgunka ga je z eno stvarjo mazu, pa pažerat mu je dajav nekaj. Pajzeljček je pa le še zmeraj stokuv, de ga strašansk po buč trga in šrajfa. Potem smo ga djal pa spat. K je enkrat trdn zaspav smo šli pa večerjo prpravlj. Zgunka je djav neoj bomo pa palento spekl. Boš vidu, kako je jest znam faj spekt palento. Tku bo fletn hrstljala de kej.

Roženkranca je pa Zgunka poslov, de naj gre drače nabirat, de bo imu s čem palento peč. Roženkranc je lejpu prec v bogav in je teknu po gozdu iskat provjanta za ogenj.

Ti pejdi pa h Pajzeljčku Zafrniku, pa ga lepu vačej, če se mu kaj pripeti, pa hitr mene paklič, de bom dav mu potrebo združniško pomoč.

Vse prov Zgunka, tuja želja se bo spovnila, sm djav in sm odšu.

Pajzeljček Zafrnik je tku lpu fletn spav de kej. Zraven njega sm dol sedu, pa sm muja fajca nabasu pa počas prve spuščat dimek in left. Kar nekaj zastoka. Za Petrom božji, kaj bo zdej? Se ozrem na Pajzeljčka pa mu je nekaj prsa przdgvale. Pagledam bel natanku pa sm natlel vidu, k mu je srce kar paskaval. Že sm mislu zakričat in paklicat Zgunkata na pomuč, pa je začev nekaj mrmljati Pajzeljček.

Ozem se okul in solnce je ravnu že zašlu za gore. Na nebu se je že vidla luna, ki je pa gih dol na naj gledala še bel bleda, k še nej bla nateleh nuč. Pogledam še en parkrat na Pajzeljčka in pa v luno in bel k je luna močna postajala, bel je na tleh breu in zvijav se Pajzeljček. Lej, lej, tukaj le ima pa tud nekaj evolucija za opravt in Zgunka se na to stvar strašansk zastop. Že sm se obrn, de bom Zgunkata poklicov, pa se spet nekaj oglasi Pajzeljček. To pot je bel na glas nekaj spregovoru, a tolk razločnu še ne, de bi ga mogu zastopit.

Cakaj, Pavle kaj se več ne spominjam, k so star ledje pravil, de človeka k govori v spanju je treba samo nahalku ogovoriti, potem ti pa vse povej kar sploh čes izleč iz njega, to m je prišlo na misel. Cakaj poštajna, bom pa poskus na Pajzeljčku, če bo to šlu. Tu vem, de Pajzeljček Zafrnik ima hedu kosmatu vejst in dušo, morda m zna pa le kaj povedat. Začev sm tku le. Najprvo sm se odmeknu, de je luna prov fajn sijala na njegov obraz, pa sm prčev.

Pst, pst, pst, Pajzeljček pst, pst, pst.

Kaaajaa paaa jeee? je prov zamolklo zajecljav Pajzeljček.

Smo že skup, sm s mislu. Pa sm spet začev.

Pst, pst, pst, Pajzeljček pst, pst, pst, dej mi odgovor.

Bom, bom, bom, je djav.

Povej mi Pajzeljček Zafrnik? Ali s ti dobiv kake proteste zadnje dni ali ne?

Sm, nekaj čez trideset jih je pršlu.

Pajzeljček, povej mi prov odkritosrno al s ti rejs tak socialist, kokr pravš de si v tist tuji Praseta?

Nejsem, ampak se moram delat tak, to je moj kruhek.

Pa moreš bit tak hinavec, de tu deblaš?

Kaj pa čin, za nobenu delu nejsem, nekaj pa moram de se živim. Pa delavce farbam. Sicer kosmato dušo mora imeti ko jest kdo tu dela. Delavci pa taku neč ne vid, kamr čm, ga potegnem za nus.

Pa ti neč vejst ne očita?

Strašansku, kadar sm sam se rejvež zmiraj jokam.

Zakaj se pa ne pabulša?

Se ne morem, imam že prekosmato dušo. Včasih padem sam na kolena k me nehće ne vid, pa vzdahnem o ljubi Bog zakaj sme zapustu, pa me spet precej nekaj nazaj potegne, kočki de b biv prvezan na nek ketnic se mi zdi.

Al s ti Pajzeljček dobiv kaj iz miljonskega fonda?

Sm.

Povej mi Pajzeljček po pravici, kaj pa je biv namen tistga preklicanga miljonskega fonda?

Delavce oskubst.

Pa ste tu iz namena nadrl?

Sevejda. Jest pa Kristanč, pa Roženkranc je tud mal pomač, pa smo se pogovur, de bom všeftal miljonsk fond. Pa smo tudi ga. Pa razdejel tudi.

Kaj pa tu je rejs, de s ti spodrinu prejšnega tajnika pr Jedenot?

Rejs, je rejs, spak nej hotu tku plesat, kot sm jest hotu, je mogu pa jet.

Kaj pa Trbovčev kerlc, je tu tud tuja zasluga, de se je zmuči iz Čekage?

Tud je tud. On je začev pa zoroto kovat pred men, pa sm ga sfiks, de je mogu pestit kaso.

Kaj pa tist samosrajčnik beračk P . . . , je res tuja lastnina?

Sevejda je, lejdi pa farbam, de je delavsk, de m dnarja dajejo.

Pa te neč vejst ne peče, k tku salamensk slepariš?

Sevejda me, pa imam kokr sm že reku prekosmato vejst, in ne morm drgač ku slepart.

Al se ti ne zavejdaš, de morajo delavce tiste tolarčke, k jeh ti osleparš za nje, prov krav zaslužt?

Sevejda se, pa k za drug nejsm, kokr za sleparijo ustvarjen, zatu prov fajn delavce sle-

parm in jeh za nus vlečem.

Kaj ste pa vi takrat prov za prov mislit z miljonskim fondom?

Mislit smo ustanovit na Kranjskem republiko tako ku na Ruskom, pa Etbinčka pustavt za prezidenta. Jest bi biv pa za vojnega sekretarja kot Trockij.

Al nejste mislit pomagat zasluženim Primorcem?

Kaj še, skrb so nas Primorci. Naj si pomagajo sami če s čjo.

Zakaj pa ste Etbinčku dal samo deset tauzen?

Zatu k navihanc nejmo zaupal več.

Kolik ste pa zase na Lawndale obdržal?

(Dalje sledi.)

Angleški princ je mogel skozi strešno okno, ker je prišel prepozno domov.

V Londonu se marsikaj španega dogodi, tako med revnejšimi sloji kot med visokorodnimi grofi, baroni itd. Te dni je šel Walški princ Albert Edward na neki ples, ki so ga priredili v neki višji družbi v Londonu. Ko se je vračal bolj pozno v noči domov, so doma v kraljevem gradu že vsi spali. Ker princ ni hotel buditi ljudi, ki so mirno počivali in pa menda tudi, da ne bi vedeli od kod jo je primahal, je zacel iskati, kako bi prišel v grad. Na koncu grada se nahaja juta, po kateri je princ splezal k oknu, ki je bil slučajno odprt. Ko je tako lezel skozi okno ga zatoli policaj, ki je mislil, da leže v grad kak nepovabljen nočni gost, da bi si napolnil svoje prazne žepe. Zato hitro skoči in spleza na juto, a tu dobi mladega princa, katerega se je prestrašil. — Mladi princ pa tudi ves prestrašen brž prosi pomoci policaja rekoč: "Mislil sem, da bom prišel skozi to le okno nemoteno v grad, a to je soba,

kjer spe naše dekle, moram poiskati kak drug vhod." Nato sta splezala oba princ in policaj po rešilni lojtri na streho in tam je princ našel vhod skozi strešno okno v grad. Tako je, če človek pozno v noč kroka.

Angleži proti bolezni raka.

Ena najstarejših bolezni je rak. Zdravniška veda se bori z tisočletja proti nji, a le redkodaj z uspehom. Roentgeniziranje in radijiranje vzbujata nade na uspehe, ki pa so doslej resnični večinoma le še po operacijah. Te pa niso vselej možne ali so prepozne ali preplitke. Zato se specijalisti in posebni zavodi za zdravljenje raka še vedno trudijo, da bi našli uspešna zdravila proti raku, ki ga smatrajo v večini slučajev za neozdravljivo bolezen. Zdaj poročajo iz Londona, da so ondi ustanovili British Empire Cancer Company, delniško družbo za pobijanje raka. Družba zbere ogromna denarna sredstva, s katerimi se omogoči kolikor možno zdravnikom, da se temeljito bavijo s proučevanjem in zdravilnimi metodami bolezni raka. Družba bo imela več oddelkov, ki bodo proučavali raka v raznih stopnjah razvoja. Oddelki se bodo bavili z raznimi zdravili, s kirurgijo, higijeno, kemičnimi problemi, s patologijo človeka, živilstva in rastlinstva, ki takisto tr

pita zaradi raka. Vsa razkritja, vsi izumi se sporoč vsem oddelkom, da bodo poučeni o najmanjšem uspehu na tem polju. Družba bo seveda pod državnq kontrolo. Dělnice so na razpolago vsakomur. Že danes je go tovo, da bo odziv velikanski in da se zbere velik zaklad na kredit trpečega človeštva. Baje je na Angleškem rak uprav grozno razširjen in ima vsaka sedma oseba, stara nad trideset let, tobolezen.

Nekatere dekleta, ali žene ne vrjamejo mnogo zdravnikom; zaupanje dobe do njega še le te da, če jim pove, da so lepe in "fejs".

"111" CIGARETE

10¢ DOBRE!

Anton Zbašnik

JAVNI NOTAR,

soba 206 Bakewell Bldg., Pittsburgh, Pa.
(Nasproti sodnije)

Izdeluje pooblastila, kupne pogodbe, dolžna pisma, pobotnice, oporce in PROŠNJE ZA DOBAVO SVOJCEV IZ STAREGA KRAJA. Cene nizke, delo točno in pravilno. Pišite ali pridite osebno. Informacije zastonj.

POZOR IGRALCI HARMONIK

Izdelujem slovenske, nemške in kromatične harmonike, enako kakersi kdo želi. Popravljam vsakovrstne harmonike, delo garantirano, cene so zmerne. Pišite po naš cencik. Se priporočam rojakom sironom Amerike za narocila. S spoštovanjem

ANTON MERVAR,
6921 St. Clair Avenue,
CLEVELAND, O.

V zalogi imam tudi vsakovrstne LUBASOVE HARMONIKE.

Poštenost

PREVLADUJE V VSAKEM ODDELKU NAŠE TRGOVINE.

Pri nas vedno najdete najboljše vse skozi volneno fabrikirane obleke, ki jih prikrovimo, da prijajo nosilcu natanko po meri.

Naše delo je pošteno in naša izurjenost v tej obrti jamči da pri nas dobi vsakdo dobro blago, prikrojeno natanko po meri za zmerno pošteno ceno za vse enako.

Mi Vas vabimo, da pridete in se ogledate našo veliko zalogu raznovrstnih oblek z

ENIMI IN DVOJNIMI HLAČAMI

ki se prodajajo pri nas po resnično vredni ceni od

\$25.00 :— do :— : \$50.00

V torek, četrtek in soboto imamo odprto zvečer. Ob nedeljah imamo odprto našo trgovino dopoldne.

1800—1808 Blue Island Ave., Cor. 18th Street.

VARCEN NAROD

VLAGA PREVIDNO

IN INVESTIRA RAZUMNO V

Kaspar State Bank

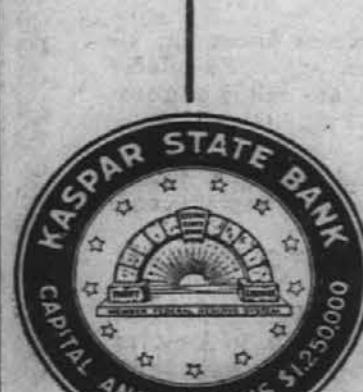
NAJVEČJI JUGOSLOVANSKI BANKI V ZEDINJENIH DRŽAVAH

1900 — BLUE ISLAND AVENUE,
vogal 19. ulice.

CHICAGO, ILLINOIS.

KAPITAL IN PREBITEK

\$1.250,000.00

PRODAJAMO ŠIFKARTE za vse parobrodne družbe za v Jugoslavijo in nazaj. Izdelujemo prošnje (affidavite) za priseljence, ter pošiljamo denar v staro domovino najceneje in najhitreje.

Preskrbite si zabavno in koristno čtivo za počitnice. Ni se vam treba dolgočasiti, kajti pri nas lahko dobite

8 knjig za dolar

1. Na negotovih potih, povest	\$.35
2. Kako si ohranimo ljubo zdravje25
3. Koledar Dr. sv. Mohorja 192120
4. Iz življenja za življenje, povest20
5. Državljanški katekizem10
6-7. Več luči, dva zvezka z roc.20
8. Koledar Ave Maria 1920.25
Skupna	\$1.55

Vse te knjige, naročene skupaj, stanejo en dolar. — Poštnina je že všteta. Naročila pošljite na:

"MALENKOSTI"

ROMAN V ŠIRIH DELIH.

Španski spisal p. L. Coloma iz Družbe Jezusove.

Prevedel Paulus.

VII.

Na cesti iz mesta Bayonne v morsko kopališče Biarritz stoji lica vila. Kakor golobček iz zelenja, tako se beli izza dreves majhnega vrta. Železna ograja loči vrt od ceste. Nad vhodom stoji napis: Vila Maria; široka, vijugasta pot vodi od vrat skozi vrt in mogočna drevesa jo senčijo. Črez žuborec potok se pride na zaokrožen, z belim peskom posut prostor, ki ga obdaja cvetlice.

Tri marmornate stopnice vodijo v pritličje, določene samo za obiske. Povsod vlada preprosta, plemenita lepota, brez razkošnosti, ter razoveda izbran, naobražen okus.

Iz vestibula se pride skozi sprejemno sobo v majhno, okusno opremljeno sobico. Ob njeni notranji steni stoji marmorna peč, njej nasproti je veliko okno, ki odpira prelep pogled vun na zeleni vrt, na belo morsko obal, na sinje morje v daljavi.

Enajst je udarila ura v stolpiču vile. Dve senori sta sedeli ob peči in se pogovarjali, ena je potihoma jokala, druga jo je tolza.

Imela je že nad štirideset let; obilni, že čisto beli lasje so ji venčali celo, preprosta domača obleka, pa okusno prikrojena, ji je padala v lepo nabranih gubah k tlon. Njeno nekoliko rjava lice ni nosilo pravilnih potez, pa vseeno je bilo lepo.

Njena tovarišica je bila mlajša. Videti je bila pobita. Njen sedaj bledi obraz je bil začrtan v popolni lepoti. Velike modre oči so otožno in izgubljeno zrle nekam gor v daljavo. Tako glede žalost, optra na upanje ... Usta so bila brezbarvana in zaokrožena. Dolgotrajna bol, dolgotrajno trpljenje zariše take pooteze na usta tistim bolnikom, ki jih je vzela boleznen vsak upanje in jih je določila za smrt. Nosila je klobuk temne barve, brez nakita, bogat površnik, obšit s kožuhovino, in rokavice.

To je bila senora markiza de Sabadell, na obisku pri markizi de Villasis, svoji iskreni prijateljici.

Jutranji vlak jima je prinesel važnih novic.

Markiza de Villasis je dobila pismo od Diogena, in dolgo, podrobno poročilo, od patra Cifuenta.

Tudi markiza de Sabadell je našla po maši doma pismo; strepetalo ji je srce, ko je je zagledala, in malo je manjkalo, da se ni onesvestila.

Deset let je minilo, da ni dobila pisma od Jakoba. In komaj je danes uprla oči na neznano pismo, že ji je tajna slutnja zašepeta, da je od njega.

Z omahujočimi koraki je šla v spalnico, vsa se je tresla, prijela je za kozarec vode, ga izpila in padla brez moči v nasložnico. Pismo je držala v roki in ni imela poguma, da bi je odprala.

Vsa preteklost ji je stopila pred oči.

Spomnila se je na dneve kratke sreče, ko je slepo ljubila svojega moža in mu vrijela, da jo ljubi tudi on, na tiste dneve, ko je mislila, da je srečna, pri tem pa pozabila na pravo srečo — na Boga.

To je bil njen edini greh, greh, v katerega pade večina človeških otrok, da pozabijo v sreči na Boga in se ga spomnijo samo v nesreči, ker njihovemu samoljubju bolj ugaja, prejemati dobre kakor pa se zanje zahvaljevati. Bridko pokoro je delala za ta svoj greh ...

Prišla je na dan najprej ta in ona malenkost moževe nezveste in prvo, drugo malo razočaranje. Pa to še ni moglo izbrisati iz njenega srca ljubezni do moža.

Pa kmalu je razkrila velike pregrehe, prišla je na sled silnim strastem, neukročenim razvadam, neštetim slabostim, ki so živele v njegovi duši, kakor grda golazen v gnilem mesu.

Njegova zorno lepa slika je bila spačena in hotela si jo je

iztrgati iz duše. Pa duša se ji je vračala nazaj k njemu, polna brdkosti; misel na njega jo je zasledovala in ji vladala v srcu, obozevala ga je, četudi je bil poln pregh.

Končno je prišel popoln polom. Zapustil jo je. Ostala je sama, sama dolge samotne dneve. Zastonj je čakala pisma od njega, na katero si je bila odgovor že sto in stokrat vnaprej sestavila, zastonj je čakala, da jo bo prosil odpuščanja, katero mu je bila že vnaprej dala. Zvečer se je ulegla spat v strahu, da se bo jutri zopet prebudila v samoten dan, in zjutraj se je budila v tužni zavesti, da je še vedno sama.

Koliko težke boli je prestala, koliko skelečega preziranja, strašnih žalitev, koliko nehvaležnosti, samotnih solz in zamotnih žrtev!

Pa ko je sedajle držala v rokah njegovo pismo, po tolikih letih prvo pismo, se ji je viharno vzbudila v srcu ljubezen do sopoga, ljubezen, še vedno živa, močna, ljubezen, ki je zagovarjala, ki se je upirala pozabivosti, žalitvam, času, oddaljenosti, — čeprav je tlača tako dolga leta brez upanja, ki bi jo hranilo, ki bi ji dajalo sok življenja ...

Ubogo ženo je bilo strah same sebe. Bridek jok se ji je utrgal iz srca: spomnila se je svojega sinčka, cigar angel varih je bila. Pripravljena je bila braniti njegove pravice in njegovo vzgojo pred otrokovim očetom Pa bala se je, da ji bo postala njena strastna, silna ljubezen do Jakoba usodna, da se bo pogodila s soprogom in bo pogubila otroka ...

V svoji sobici je imela majhen, lep oltar. Pred njim se je vrgla na kolena na preprost klečalnik in med silnimi potoki solz je ob nogah presvete Device brala nepričakovano pismo.

Pisal ji je Jakob kratko in brez uvoda, da jo kmalu obišče, da se z njim pomeni o važnih zadavah, pater Cifuentes da mu je navedoval, naj jih uredi, odličen mož, ki ga je spoznal v Parizu in ki je napolnil njegovo pobito srce z upanjem in tolažbo.

Markiza je mislila, da je zadnje besede napačno čitala, in čitala jih je že v drugo in v tretje.

Hinavstva ni nikoli opazila na Jakobu. To pismo je bilo ali polno hlimbe ali pa je dobri Bog storil z Jakobom velik čudež. Z zaupanjem in tolažbo naj bi bil napolnil pater Cifuentes to srce, polno sebičnosti, hladno in neobčutno kakor truplo, ki leži na mrzlem ledu? ...

Pa Bog je tako mogočen, tako dober kakor oče ...

Nekaj trdega in neupogljivega se ji je dvignilo ter ji pravilo, da je to hinavstvo, nov njegov zločin ...

Udušila je ta glas, ni ga poslušala. Odprla je dušo zlatemu žarku solnčnega upanja, ki je razgnalo steno zapuščenosti in bridnosti, in up in hrepnenje sta ji gradila zlate gradove ...

Za izlete ali piknike

se priporočam vsem cenjenim društvam ali klubom

"KOCHS GROVE"

s svojim lepim prostorom na deželi v Lemont na znani KOCHS FARM. V kratkem bom postavljal na tem prostoru krasno verando za ples.

Ko prirejate za društva ali klube piknike pridite osebno k meni ali pa telefonirajte glede prestora. Po poulični kari pridete do mene takole: Vzemite Archer avenue ali Cicero kar do City Limits. Odtam Joliet karo in povejte konduktueru da želite izstopiti v Lemont na KOCHS FARM in Vas bo poklical.

SE PRIPOROČAM VSEM

WALTER KOCH

R. F. D. 1,

LEMONT, ILL.

Tel.: Lemont 83-R-1.

Novi 1923 model Oliver pisalni stroj

NA PROSTO POIZKUŠNJO ZA EN TEDEN!

UČITELJI! Tu je novi Oliver pisalni stroj. Novi tihi brzi stroj, najboljši stroj, ki smo jih kdaj producirali in ponudili so vam za ceno, pri kateri si boste prihranili najmanj od \$30. do \$50. in zraven boste dobili boljši stroj kot dosedaj.

POPOPLOMA NOV se vam pošlje direktno iz tovarne za nizjo ceno kot je še kdaj kakša izdelovalnica pridelala stroje. Novi Oliver pisalni stroj ima vzorčni črkovni sistem štev. 3. Vsak Typist, ki zna pisati na črkovni sistem štev. 3. ali 4. lahko piše na novi Oliver pisalni stroj brez težave. Je najlažji črkovni sistem za začetnike. Noben učitelj, noben trgovec, noben društveni tajnik, ali kak drugi uradniki bi ne smeli biti v sedanji dobi brez Novega Oliver pisalnega stroja. S tem si prihranite čas in delo. Oliver pisalni stroj je najbolj pripraven in praktičen pisalni stroj za vas.

PRIHRANITE \$50. — PROSTA ENOTEDENSKA POISKUŠNJA.

NOVI OLIVER je moderno izboljšan in ima mnogo stvari, ki jih drugi stroji nimajo. Je najbolj trdno narejeni stroj. Večkrat vzdriži v nedvi rabi od 10. do 15. let brez popravljanja. Pripravljen. Imata samo 800 kosov: nekateri jih imajo do 2500. Nima kakih slabotnih kosov, da bi se zlomili. Predvsem pa pogledajte na to nizko ceno za naša dva modela:

OLIVER ŠTEV. 9. Z novim vzorčnim črkovnim sistemom; štev. 3. je občudovanja vreden stroj. Za plačevanje na obroke stane \$55. Ako ga plačate takoj v gotovini:

\$49.50.

OLIVER ŠTEV. II. Najnovejši izboljšan. Z vzorčnim črkovnim sistemom štev. 3. Na mesečno izplačevanje \$75. Ako ga plačate v gotovini: \$67.50.

PISITE PO NAŠ CENIK — IN PROSTO POISKUŠNJO PONUDBO.

PIŠITE ŠE DANES po brezplačni cenik, ki Vam opisuje in predstavi v slikah pisalni stroj štev. 9. in štev. II. Pišite po vse podrobnejši akte o tem stroju in o naši veliki za Vas varčevalni ponudbi. Plačevanje na obroke in prosti poiskušnja. Vi lahko pišete po Oliver stroj brez vsake obligacije. Noben rizik. Poizkusite! Poizkusite kako stroj deluje. Potem, aki boste zadovoljni boste plačali za stroj vsak mesec nekaj. Ali pa če plačate v gotovini in si prihranite, za kolikor dobite popusta. Ako pa ne bili zadovoljni, ga lahko vrnete na naše stroške.

THE OLIVER TYPEWRITER COMPANY
Oliver Typewriter Building Chicago, Ill.

DOSEGEL REKORD PRI PITJU SIROVIH JAJC.

Annacortes, Wash. — Neki železniški kurjač Charles Jensen je v soboto izpel v triajstih minutah 38 sirovih jajc. Zatem je šel lepo spat in je spel prav normalno kot to omenja poročilo. Dosedaj je držal rekord v tem poklicu neki Ohajcan, a odslje naprej ga bo gori imenovan Washingtončan. Je pač tako na svetu, vsak človek je vstvarjen za nekaj.

LESNI MAGNAT UBIT V FILADELFIJI.

Philadelphia, Pa. — Clarence B. Sweet znani lesni trgovec iz Bluefield, W. Va., je bil včeraj umoran najden v Stratford hotelu v sobi v petem nadstropju. Sweet je imel razbito črepino na glavi. Kdo bi bil zločin izvrsil dosedaj še ni znano.

ŽELEZNIŠKA NESREČA V GUATEMALA.

Guatemala City, Centralna Amerika. — Predsinočnjim sta trčila skupaj ne daleč od tukaj dva potniška vlaka. Veliko potnikov je mrtvih in veliko število poškodovanih. Na lice mesta je odpeljal takoj reševalni vlak z zdravniško pomočjo na krov.

POLNA JAHTA ŽGANJA ZAPLENJENEGA.

New Orleans, La. — Prohibični komisarji so zadnjo soboto zaplenili polno jahto naloženo z rumom in pravorstnimi žganji, ki so ga cenili nad \$5000. Jahta je priplula od mehkih obala in je nameravala izložiti tovor v New Orleansu. Poveljnik jahte je prijet in podključen.

OROPALI PRODAJALCA V DETROITU.

Detroit, Mich. — Joseph Leudan, zlator in zastopnik za znamo družbo M. H. Mann & Co. iz New Yorka, je bil včeraj napaden od treh oboroženih roparjev ravno, ko je vstopil v spalno sobo v hotelu. Roparji so ga zvezali in privzel na postelj. Iz

J. KOSMACH

1804 W. 22nd St. Chicago, Ill.

Rojakom se priporočam pri nakupu raznih

BARV. VARNIŠEV. ŽELEZNA. KLJUČAVNIC IN STEKLA.

Naiboljše delo, najnižje cene.

Prevzamem barvanje hiš zunaj in znotraj, pokladam stenski napiri.

kovčega in telavnika so mi pa pokradli za \$200.000 vrednih de-mantov. Ko so dospeli ljudje v Letidano vobo so roparji že izginili.

VELIK POŽAR V BELVI. DERE.

Rockford, Ill. — Tukajšne dve požarne brame so bili v soboto poklicane na pomoč v Belvidere, ki se nahaja kakih 14 milij vzhodno od tega mesta. Skladišče starih firme Louis Silver Co. se je vžgal in požar se je razpaljal še na bližnjih 24 hiš v bližini. Materialna škoda je silno visoka, ki sega nad četrto milijono.

NAVAL ŽIDOV V AMERI-KO.

Iz Palestine se poroča, da je tam strašanski naval na ameriški konzulat z raznimi prošnji za dovoljenje za v Ameriko od strani židov. Ena četrtina naroda se želi izseliti, ker v Palestini ni businessa za rojene židovske businessmane.

WISCONSIN JE DOBILA NOVEGA SUHAŠKEGA KOMISARJA.

Madison, Wis. — Kongresnik državne zbornice Wisconsin Herman W. Sachetjen, je bil včeraj imenovan iz Washingtona za generalnega prohibicijskega komisarja za državo Wisconsin.

ZA NOTARSKA DELA.

Za affidavite za dobavo svojih domačih iz starega kraja, ali pooblastila, kupne pogodbe itd. se obrnite na:

JOHNA JERICHE
Javni notar
1849 W. 22nd St. Chicago, Ill.

DOLARSKI ČEKI

Cenjenim čitateljem naznamo, da še vedno izdajamo dolarski čeki, katere se vnovči v Jugoslavijo po dnevnem kurzu v

Za dolarske pošiljatve računa sedaj sledijo pristojbine: do Jugoslovanske krone. Potnikom za v Ameriko preskrbimo efektivne ameriške dolarse, ki jih rabijo za na pot.

\$15.00 po \$1.10. — O. \$15.00 do \$30.00 po \$1.50. — Od \$30.00 do \$50.00 po \$2.00. — od \$50.00 do \$75.00 po \$2.50. — Od \$75.00 do \$100.00 po \$3.50. — Od \$100.00 naprej po 3/4 cen. od dolarja.